

YARGITAY 19. HUKUK DAİRESİ
T. 04.05.2010 E. 2009/11188 K. 2010/5426

FAİZ ALACAĞININ ZAMANAŞIMI
ASIL ALACAĞIN ZAMANAŞIMIDIR

ÖZET : Davada talep edilen faiz alacağı, ek davada istenen bakiye alacağın fer'i niteliğinde olduğundan BK.nun 131. maddesi uyarınca asıl alacak hakkındaki zamanaşımı hükümlerine tabidir. Zira anılan yasa hükümlerine göre; asıl alacak hakkında müruruzaman vaki olunca faiz ve sair fer'i alacaklar hakkında da müruruzaman vaki olmuş olur. Bu durumda asıl alacağın dayanağı 1993 tarihli sözleşme ve kısmi dava tarihi gözetildiğinde ek davada talep edilmemiş olan faiz alacağı bakımından BK.nun 125. maddesinde öngörülen 10 yıllık zamanaşımı süresinin iş bu dava tarihi itibariyle geçmiş olduğunun kabulü gerekir. Hal böyle olunca, mahkemece davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekir.

KARAR: Taraflar arasındaki uyuşmazlık, **alım satım akdinden kaynaklanan faiz alacağına** ilişkindir. Davacı tarafından 4.3.1993 tarihli sözleşme uyarınca 23.6.1995 tarihinde bir kısım alacağın faiziyle birlikte tahsili için kısmi dava açılmış ve bu kısmi davada saklı tutulan fazlaya ilişkin alacakla ilgili olarak 11.4.2002 tarihinde ek dava açılmış, **ek davada alacağın bakiye kısmı talep edilmiş olmasına rağmen faiz istenmemiştir.**

Ek davada talep edilmemiş olan faiz alacağı yönünden iş bu dava 04.04.2007 tarihinde açılmıştır.

Bu davada talep edilen faiz alacağı, ek davada istenen bakiye alacağın fer'i niteliğinde olduğundan BK.nun 131. maddesi uyarınca **asıl alacak hakkındaki zamanaşımı** hükümlerine tabidir. Zira anılan yasa hükümlerine göre; asıl alacak hakkında müruruzaman vaki olunca faiz ve sair fer'i alacaklar hakkında da müruruzaman vaki olmuş olur.

Bu durumda asıl alacağın dayanağı 1993 tarihli sözleşme ve kısmi dava tarihi gözetildiğinde ek davada talep edilmemiş olan faiz alacağı bakımından BK.nun 125. maddesinde öngörülen 10 yıllık zamanaşımı süresinin iş bu dava tarihi itibariyle geçmiş olduğunun kabulü gerekir.

Hal böyle olunca, mahkemece davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken, somut olaya uygun düşmeyen gerekçelerle yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle hükmün davalı yararına **BOZULMASINA**, bozma nedenine göre davacının temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadığına 04.05.2010 gününde oybirliği ile karar verildi.

YARGITAY 13. HUKUK DAİRESİ
T. 11.11.1974 E. 1973/2996 K. 1974/2886

FAİZ ALACAĞINDA ZAMANAŞIMI

ÖZET: Dava ve takip konusu olan **alacak tamamen ödenmiş olmadıkça borçlunun temerrüt hali devam eder ve bu suretle temerrüt faizi de her yıl sonunda gerçekleşir. Bu itibarla dava tarihinden geriye doğru gerçekleşen 10 yıllık faiz isteğinde zamanaşımı yoktur.**

KARAR : Davacı, kira kontratosu gereğince mecurun teslim edilmediğinden bahisle davalılar aleyhine tazminat davası açmış ve hüküm almıştır. Açılan tazminat davasında faiz talep edilmediğinden bu kerre, hüküm altına 22.760 liranın akte muhalefetin başlangıcı olan 1.1.1962 tarihinden itibaren %5 ten 10 senelik faiz tutarı 11.380 liranın ödetilmesini 26.10.1972 günlü dava dilekçesiyle istemiştir.

Mahkeme faiz talebinin 1.1.1962 gününe göre yapıldığı, aradan 10 seneden fazla zaman geçtikten sonra davanın açıldığı, bu suretle faiz alacağının zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir. Oysa, **tazminat davası 9.2.1962 tarihinde açılmış, faiz alacak davasının açılmasından sonra 18.2.1974 tarihinde kesinleşmiştir.**

Hüküm altına alınan para Haziran 1974 de ödenmiştir. Asıl borcun ödenmesi sırasında faiz alacak davası devam ettiğinden ayrıca ihtirazı kayıt dermeyan edilmesine gerek yoktur. Öte yandan dava ve takip konusu olan alacak tamamen ödenmiş olmadıkça borçlunun temerrüt hali devam eder ve bu suretle temerrüt faizi de her yıl sonunda gerçekleşir. Bu itibarla **dava tarihinden geriye doğru gerçekleşen 10 yıllık faiz isteğinde zamanaşımı yoktur.** İşin esasına girilmesi ve sonucuna göre karar verilmesi gerekirken davanın zamanaşımı yönünden reddine karar verilmesi kanuna aykırıdır ve bozmayı gerektirir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın gösterilen nedenle **BOZULMASINA** oybirliğiyle karar verildi.

HAKSIZ FİİL FAİZ ALACAĞINDA ZAMANAŞIMI

ÖZET : Tazminat faizi, gerçek tazminat ödenmediği sürece her gün doğan ve tazminat alacağının bağlı olduğu zaman zamanaşımına tabi olan ek bir zarar niteliğindedir.

KARAR : Davaya konu edilen tazminat faizinin, **16.3.1973** gününde meydana gelen ve davacının desteği olan küçük çocukları Tamer'in ölümü ile sonuçlanan trafik olayından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Nitekim davacı 9.5.1975 gününde araç sahibi ile şoförü aleyhine bir dava açmış ve (fazlaya ilişkin sair hakları saklı kalmak suretiyle) 20.000 lira maddi 20.000 lirada maddi tazminat istemiş; İstanbul İkinci Asliye Hukuk Mahkemesi'nde rüyet edilen 1975/312 esas sayılı dava sonunda **22.12.1977** gününde verilen tazmin hükmü, dairesimizin **27.3.1978** gün ve 2092/4012 sayılı ilamı ile onamak ve karar düzeltme yoluna gidilmemek suretiyle kesinleşmiştir.

İşte davacı, evvelce saklı tuttuğu ve önceki davada talep etmediği faiz alacağını, bu kerre **9.2.1978** gününde açtığı bu dava ile sadece araç sahibi olan kolektif şirketten istemiştir. Temyize konu edilen son davada, olay tarihi olan 16.10.1973 günü ile asıl alacak için başvurulmuş icra kovuşturması tarihi olan 24.1.1978 gününe kadar işlenmiş olan tazminat faizi istenmektedir.

Bilindiği gibi, haksız eylem sonunda meydana gelen zararın eksiksiz ve tam olarak ödenmiş sayılması için, tazminatın, zarar görene zararın doğduğu anda ödenmiş olması gerekir. Geciken ödeme, zararı tam karşılamış olamaz. Tazminatın, zararın meydana geldiği anda hemen ödenmesi gerekeceğine göre, tazminat faizi borcunun doğması için, tazminat borçlusunun temerrüde düşürülmesi gerekmez. Bu itibarla ki **tazminat faizi, gerçek tazminat ödenmediği sürece her gün doğan ve tazminat alacağının bağlı olduğu zaman zamanaşımına tabi olan ek bir zarar niteliğindedir.** Diğer bir söyleyişle, bu tür faiz, ödemede gecikme ile zamanla doğan ve aslın tabi olduğu zamanaşımının geçmesiyle zamanaşıma uğrayan bir ek zarardır. O halde, bu davada üzerinde durulması gereken yön ve çözümlenecek sorun, tazminat faizinin kaynaklandığı asıl tazminat alacağının, hakkında dava açılan araç sahibi yönünden hangi zamanaşımına tabi olduğu hususudur. Çünkü, mahkemenin, faiz alacağının BK. nun 126 maddesinde öngörülen zamanaşımına tabi olduğu yolundaki görüşü tamamen yasaya aykırıdır. Zira, BK. nun 126. maddesinin I. bendinde konu olan faiz, belirli zamanlarda ödemesi gereken akdi faizi ifade eder. Gerek doktrin ve gerek uygulamada oybirliği ile kabul edilen görüş budur. Esasen mahkemenin bu yoldaki kabulü, BK. nun 131. maddesinin açık hükmüne de aykırıdır.

Davanın dayanağını teşkil eden olay bir trafik kazasıdır. Son dava sadece araç sahibi aleyhine yöneltilmiştir. Kural olarak haksız eylemi meydana getiren şoför BK. nun 41 ve aracın sahibi olan şirket de Trafik Yasasının 50. maddesi hükmünce ve ayrı ayrı hukuki nedenlerle davacıya karşı müteselsilen sorumludurlar. Ancak burada sözü edilen teselsül BK. nun 51.maddesine dayanan "eksik teselsül"dür ve araç sahibi hakkında, BK.nun 60/2. maddesinde düzenlenen ceza (uzamış) zamanaşımının uygulanmasına olanak yoktur. Bu durumda araç sahipleri aleyhine açılarak tazminat davalarında Trafik Yasasının 50. maddesinde öngörülen iki yıllık zamanaşımı uygulanmak gerekir. Bu yön de gerek bilimsel ve gerekse yargısal görüşümlerde aynen benimsenmekte ve uygulanmaktadır.

Hal böyle olunca, araç sahibi hakkında açılan tazminat faizi alacağına ilişkin davanın da BK. nun 131. maddesindeki açıklık karşısında iki yıllık zamanaşımını kesen nedenlerden olmadığından (BK. 133), **her gün doğan faiz alacağı, doğduğu günden başlamak üzere iki yıl sonunda zamanaşımına uğrayacaktır.**

O halde mahkemenin, faize ilişkin olarak 9.2.1978 gününde açılan davadan önceki iki yıllık tazminat faizine hükmetmesi gerekirken, yukarıda anılan ilkeler hilafına isteğin tümüne karar verilmiş olması bozmayı gerektirir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın gösterilen nedenle (BOZULMASINA) oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 13. HUKUK DAİRESİ
T. 31.12.2004 E. 2004/8635 K. 2004/19327

FAİZ ALACAĞINDA ZAMANAŞIMI
AYIPLI OTOMOBİL NEDENİYLE ALACAK DAVASI

ÖZET : BK.131.maddesi gereği faiz alacağı esas alacağın tabi olduğu zamanaşımına tabi olur. BK.nun 133/2 maddesince alacaklının dava açmasıyla zamanaşımı kesilir. Ancak zamanaşımının kesilmesi sadece dava konusu alacak için söz konusudur. Bu durumda davacının talebine konu faiz alacağının iki yıllık zamanaşımına tabi olduğu ve **faiz alacağının zaman geçtikçe doğan bir alacak olduğunun kabulü gerekir.**

Somut olayda, davacıya araç 01.09.1997 tarihinde teslim edilmiş, faize ilişkin dava ise 21.11.2003 de açılmıştır. 4077 sayılı yasanın 4. maddesinde kabul edilen 2 yıllık zaman aşımı süresi geçmiştir. Ne var ki davacı 27.08.1999 da alacağa ilişkin davayı açmakla zaman aşımını kesmiştir. Bu tarihten itibaren davalı temerrüde düşmüş ve davacı bu tarihten itibaren faize hak kazanmıştır. Davacı faiz alacağına ilişkin bu davayı 21.11.2003 de açmakla iki yıllık zamanaşımı süresini kestiğinden dava tarihinden geriye doğru iki yıllık süre için faiz alacağını talep edebileceği kabul edilmelidir.

KARAR : Davacı, davalı şirketten **01.09.1997** tarihinde satın aldığı otomobilin ayıplı çıkması üzerine **27.08.1999** tarihinde açtığı davada **29.11.2001** tarihli kararla araçtaki ayıp nedeniyle 897.27 TL nin davalıdan tahsiline karar verildiğini, ancak talebi olmadığı için faize hükmedilmediğini belirterek 897.27 TL.nin **ilk davanın açıldığı 27.08.1999 tarihi ile karar tarihi olan 29.11.2001 arasında geçen dönem için** 1.183.40 TL işlemiş faiz ile 897.27 TL.nin 29.11.2001 karar tarihinden sonraki faizlerinin tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı, davacının açtığı ilk davada faiz talep etmediği gibi faiz hakkını saklı tutmadığını aracın 01.09.1997 de teslim edilmesi nedeniyle talebin 01.09.2001 de zaman aşımına uğradığını savunarak davanın reddini dilemiştir.

1- Mahkemece, faiz talebinin asıl alacağa bağlı fer'i bir hak olduğu, davacının 01.09.1997 aracı teslim almasına rağmen 21.11.2003 de bu davayı açtığı, zamanaşımının gerçekleştiği, ilk kararı icraya koymayan davacının hakkını kötüye kullandığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, hüküm davacı tarafça temyiz edilmiştir.

2- 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 4/4 maddesi ""ayıba karşı sorumlu tutulanlar, ayıba karşı uzun bir süre ile sorumluluk üstlenmemişlerse ayıplı maldan sorumluluk, ayıp daha sonra ortaya çıkmış olsa bile malın tüketiciye teslim tarihinden itibaren iki yıllık zaman aşımına tabidir." düzenlemesi getirmiştir. BK.nun 131.maddesi gereğince asıl alacak zamanaşımına uğradığında faiz ve diğer ek haklar da zamanaşımına uğrar. Diğer bir deyişle, faiz alacağı esas alacağın tabi olduğu zamanaşımına tabi olur. BK.nun 133/2 maddesince alacaklının dava açmasıyla zamanaşımı kesilir. Ancak zamanaşımının kesilmesi sadece dava konusu alacak için söz konusudur. Bu durumda davacının talebine konu faiz alacağının iki yıllık zamanaşımına tabi olduğu ve faiz alacağının zaman geçtikçe doğan bir alacak olduğunun kabulü gerekir.

Somut olayda davacıya araç 01.09.1997 de teslim edilmiş, faiz alacağına dair bu dava 21.11.2003 de açılmıştır. 4077 sayılı yasanın 4. maddesinde kabul edilen 2 yıllık zaman aşımı süresi geçmiştir. Ne var ki davacı 27.08.1999 da alacağa ilişkin davayı açmakla zaman aşımını kesmiştir. Bu tarihten itibaren davalı temerrüde düşmüş ve davacı bu tarihten itibaren faize hak kazanmıştır. Yukarıda açıkladığı üzere faiz alacağı zaman geçtikçe doğan bir alacak olup kural olarak davacı faiz alacağının doğduğu tarihten asıl alacağın ödendiği tarihe kadar faiz isteyebilir de davalı zamanaşımı def'inde bulunmuştur. Davacı faiz alacağına ilişkin bu davayı 21.11.2003 de açmakla iki yıllık zamanaşımı süresini kesmiştir. Bu durumda davacının 21.11.2003 tarihinden geriye doğru iki yıllık süre için faiz alacağını talep edebileceği gözetilmeden davanın tümüyle reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

YARGITAY 19. HUKUK DAİRESİ
T. 23.11.1992 E.1992/10267 K.1992/6169

ASIL BORÇ ZAMANAŞIMINA UĞRAMAMIŞSA
FAİZİN AYRI BİR DAVA İLE İSTENEBİLECEĞİ

ÖZET : Asıl borç tediye ile veya sair bir suretle sakıt olduğunda fer'i haklar da sakıt olur. Fer'i nitelikte bir alacak olan faizin, esas alacak tahsil edilmedikçe ayrı bir dava ile istenmesine engel yoktur. Önceki davada saklı tutulmaması bu hakkın düşmesi sonucunu doğurmaz.

KARAR : Davacılar, davalılar hakkında açtıkları **trafik kazasına ilişkin ilk tazminat davasında**, davalıların tazminata mahkum edildiklerini bildirerek, o davada **istmeyen faiz alacaklarının** hüküm altına alınmasını istemişlerdir.

Davalılar, iki yıllık zamanaşımının dolduğunu önceki davada faiz talep hakkının saklı tutulmadığını, istenen faizin fahiş olduğunu savunmuşlardır.

Mahkemece, haksız fiil tarihi itibariyle iki yıllık zamanaşımının gerçekleştiğini önce açılan davada faiz isteminde bulunulmadığından söz edilerek davanın reddine karar verilmiştir.

Hüküm davacılar tarafından **cezayı gerektiren fiilden doğan davalarda**, fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörüldüğünde, bu sürenin uygulaması gerektiği olayda ise **beş yıllık sürenin** dolmadığı önceki davada **faiz isteme hakkının saklı tutulması gerekmediği** ileri sürülerek temyiz edilmiştir.

Borçlar Kanunu'nun 131.maddesinde açıklandığı gibi asıl alacak hakkında zamanaşımı vaki olunca faiz ve sair fer'i alacaklar hakkında da zamanaşımı vaki olmuş sayılır. Yine Borçlar Kanununun 60/2. maddesi ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 109/2. maddesine göre, haksız fiillerden doğan zarar ve ziyan davası Ceza Kanunları mucibince müddeti daha uzun zamanaşımına tabi cezayı gerektiren bir fiilden doğmuş ise şahsi davaya da o zamanaşımının uygulaması gerekmektedir. Diğer yandan, Borçlar Kanununun borçların sükutuna değinen 113. maddesinde asıl borç tediye ile veya sair bir suretle sakıt olduğunda fer'i hakların da sakıt alacağı belirtilmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasında "ifanın" hak saklı tutulmadan kabulü halinde işleyen faizleri talep hakkının dinlenemeyeceği öngörülmüştür.

Anılan hükmün açıklığı karşısında fer'i nitelikte bir alacak olan faizin, esas alacak tahsil edilmedikçe ayrı bir dava ile istenmesine engel yoktur. Önceki davada saklı tutulmaması bu hakkın düşmesi sonucunu doğurmaz. Bu yönler gözetilmeden davanın reddine karar verilmesinde isabet görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda yazılı nedenlerle, davacılar vekilinin yerinde görülmeyen temyiz isteminin kabulü ile hükmün (**BOZULMASINA**), peşin alınan harcın istek halinde temyiz edene iadesine, 23.11.1992 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 19. HUKUK DAİRESİ
T. 15.03.2002 E.2002/823 K.2002/1858

İLK DAVADA FAİZ İSTENMEMESİ
ZAMANAŞIMININ KESİLMEMESİ

ÖZET : Sadece tazminat alacağına ilişkin olup, faiz istenmeyen ilk davanın açılmış olması faiz istemi yönünden zamanaşımını kesmez.

KARAR : Davacı vekili, müvekkilinin açtığı dava sonucu davalı idarenin tazminat ödemeye mahkum edildiğini, ancak anılan davada faiz istenmediğini iddia ederek fazlaya ilişkin talep ve dava hakkı saklı kalmak kaydı ile faiz alacağının dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili cevabında, zamanaşımı süresinden sonra dava açıldığını, istenen faizin fazla olup, faize faiz talebinin yasal olmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, olay tarihinden itibaren değil, asıl davanın açılış tarihinden itibaren faiz talep edilmiş bulunması, keza alacağın henüz tahsil edilmemiş olmasına binaen ve benimsenen bilirkişi raporuna göre davalı vekilinin zamanaşımı itirazının reddine, davanın kabulü ile fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile toplam 650.00TL. alacağın dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan alınıp davacıya verilmesine karar verilmiş, hüküm davalı vekilince temyiz edilmiştir.

Sadece tazminat alacağına ilişkin olup, **faiz istenmeyen ilk davanın açılmış olması faiz istemi yönünden zamanaşımını kesmez.** Olay 18.3.1999 tarihinde gerçekleştiğine göre faiz talebine ilişkin davanın iki yıllık zamanaşımı süresinde açılmadığı gözetilerek davanın reddi gerekirken, aksine düşüncelerle davanın kabulüne karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle hükmün davacı yararına BOZULMASINA, 15.3.2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ
T. 31.10.1986 E.1986/4153 K.1986/5657

FAİZDE ZAMANAŞIMI
ASIL ALACAK ÖDENMEDİĞİ SÜRECE TEMERRÜT DEVAM EDER
DAVA TARİHİNDEN GERİYE DOĞRU HESAP EDİLMESİ

ÖZET : Asıl alacağın eklentisi olan temerrüt faizi de aynı zamanaşımı süresine bağlıdır. Asıl alacak ödenmediğinde temerrüt hali devam eder. Faiz, zaman geçtikçe doğan bir alacak olmakla, **dava açıldığı tarihten geriye doğru hesap edilecek zamanaşımı süresi için istenebilir.**

KARAR : Davacı vekili; müvekkiline ait peynirlerin taşınmasını üstlenen davalının sorumluluğu altında taşımayı yapan 3. kişinin tam kusurlu eylemi ile aracın devrilmesi sonucu oluşan zararın açıkları dava ile hükmen belirlendiğini, ancak sözkonusu **davada faiz istenmesinin unutulduğunu** belirterek **haksız eylem tarihinden dava tarihine kadar** tahakkuk etmiş toplam 2.000.000 lira faiz alacağının dava tarihinden itibaren iskonto faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili cevabında, müvekkili şirket ile davacı arasında akti ilişki bulunduğunu, taşımayı 3. bir şirketin gerçekleştirdiğini beyanla zamanaşımı itirazında bulunmuştur.

Mahkemece, kesinleşen ilk dava dosyasına göre, olayda davalı Ü.A.Ş. nin ilk taşıyıcı veya taşıma komisyoncusu, dava dışı T.Tur A.Ş.'nin ise ikinci taşıyıcı durumunda olduğu, davalı Ü.A.Ş.'nin sıfatı itibarıyla her iki halde de, TTK.nun 767/1 ve 815/1. maddeleri uyarınca olayda zamanaşımı bulunduğu gerekçesiyle davanın zamanaşımı yönünden reddine karar verilmiştir. Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

1 - Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına ve esas alacağın, fer'i niteliğinde olan temerrüt faizinin de aynı zamanaşımı süresine tabi olmasına, aksi takdirde aynı ilişkiden doğan fakat herbiri ayrı dava konusu edilen alacaklar için iki ayrı zamanaşımı hükmünün uygulanmış olacağına, kaldı ki, ilk dava konusu alacağın fer'i niteliğinde olan ikinci davanın bağımsız bir dava hüviyeti taşımasının mümkün bulunmamasına, bu nedenle olayda, taşıma taahhüdünün yerine getirilmemesinden doğan bir tazminat alacağı olan esas alacak TTK.nun 767. maddesi uyarınca bir yıllık zamanaşımına tabi olduğundan bu davanın da esas alacak gibi bir yıllık zamanaşımı süresine tabi olmasına (Bkz. Karayalçın Yaşar, Ticaret hukuku, C. I. Giriş- Ticari İşletme, Ankara, 1968, S. 553) göre davacı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir.

2 - Temerrüt faizi, **borçlunun temerrüde düştüğü tarihten alacağın tahsil edildiği tarihe kadar işlemeye devam eder.** İşbu faiz alacağı davasının açıldığı tarihte esas alacak henüz ödenmemiştir. Diğer bir deyimle, **asıl alacağın ödenmemesi nedeniyle davalının temerrüt hali devam etmektedir. Faiz alacağı, zaman geçtikçe doğan bir alacak olduğundan, belli bir tarihte doğan bu alacağın olayımızdaki zamanaşımı süresine göre aradan bir yıl geçmesiyle zamanaşımına uğraması gerekir.**

Bu nedenle davacının, **davanın açıldığı tarihten geriye doğru zamanaşımı süresi olan bir yıllık süre için temerrüt faizi isteyebileceğinin kabulü gerekir** (HGK.nun, 15.11.1961 gün ve T/36-38 sayılı kararı da bu doğrultudadır). Mahkemenin, **faiz isteğine ilişkin davanın açıldığı tarihten önceki bir yıllık faiz için de zamanaşımının varlığını kabul etmiş olması doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir.**

SONUÇ : Yukarıda bir nolu bentte yazılı nedenlerle davacı vekilinin sair temyiz itirazlarının reddine iki nolu bentte yazılı nedenle kararın davacı yararına **BOZULMASINA** 31.10.1986 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 2. HUKUK DAİRESİ
T. 08.12.2005 E. 2005/14473 K. 2005/17221

ASIL ALACAK TAHSİL EDİLMEMİŞSE
FAİZİN AYRI BİR DAVA İLE İSTENEBİLECEĞİ

ÖZET: Asıl alacak henüz tahsil edilmemişse, beş yıllık zamanaşımı süresi içinde faiz ayrı bir dava ile istenebilir.

KARAR : Davacı 2001 yılında boşanma davasında katkı alacağı talep etmiş ancak faiz isteğinde bulunmamıştır. Asıl alacak henüz tahsil edilmeden 2004 yılında açtığı dava ile faiz talebinde bulunmuştur. Faiz alacağı 5 yıllık zamanaşımına tabidir. Bu yön nazara alınmadan boşanmanın ferî niteliğindeki alacaklar için uygulanan MK'nın 178. maddesinden söz edilerek hüküm kurulması doğru değildir.

Davacı 08.05.2001 tarihli boşanma davasının dava dilekçesinde katkı alacağı talep etmiş ancak faiz isteğinde bulunmamıştır. Ne var ki, **asıl alacak henüz tahsil edilmeden** (B.K. md. 113/1) 30.07.2004 tarihinde açtığı dava ile faiz talebinde bulunmuştur. Faiz alacağı 5 yıllık zamanaşımına tabidir. (BK.m.126/1). Bu yön nazara alınmadan boşanmanın ferî niteliğindeki alacaklar için uygulanan Türk Medeni Kanununu 178. maddesinden söz edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamıştır.

SONUÇ : Temyiz edilen kararın açıklanan nedenlerle BOZULMASINA 08.12.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
T. 20.12.2002 E. 2002/10-1091 K. 2002/1089

FAİZ İSTENMESİNE RAĞMEN MAHKEMECE BİR KARAR VERİLMEMESİ
ALACAK TAHSİL EDİLSE BİLE FAİZ İSTENEBİLMESİ

ÖZET : Dava dilekçesinde faiz istenmesine rağmen, mahkemece bu hususta bir karar verilmemiş olması karşısında, ana para tahsil edilmiş olsa dahi, ayrı bir dava ile istenen faiz alacağına ilişkin davanın kabulü gerekir.

KARAR : Dava, asıl alacak tahsil edilirken ödenmeyen temerrüt faizinin tahsili isteminden ibarettir. Davacı, koşullarını yerine getirip emekli maaşı almakta iken davalı kurumun, maaş bağlama koşullarının gerçekleşmediği savı ile maaşını kestiğini, açtığı iptal davası sonucunda bu kurum işleminin iptal edilerek 1/9/1991 tarihinden itibaren aylıkların ödenmesi gerektiğinin tespitine karar verildiğini, bu davada **faiz de istemesine rağmen mahkemece olumlu ya da olumsuz bir karar vermediğini**, kurumun ise sadece ana parayı ödediğini savlayarak ödenmeyen 110.00 TL. temerrüt faizinin, fazlaya dair hakları saklı tutulmak koşuluyla tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı, Kurumun yaşlılık aylığının kesilmesinde kurumun herhangi bir kusurunun bulunmadığını, önceki kararda mahkemenin faiz konusunda bir karar vermediğini, davacının biriken gelirleri ihtirazi kayıt ileri sürmeden alması nedeniyle BK. nun 113. maddesi gereğince bundan sonra faiz isteminde bulunamayacağını savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemenin, davalı kurumun her ne kadar faiz borcu ile sorumlu ise de, asıl alacağı bankadan alırken ödeme belgesinde veya parayı aldığı günden sonra davalı kuruma başvurarak, faiz alacağına ait hakkını saklı tuttuğunu bildirmedeğinden, BK. 113. maddesi gereğince asıl borç ödeme ile sona erdiğinden, feri hak olan faizin de bu durumda istenemeyeceğinden, davanın reddine ilişkin olarak verdiği karar Özel Dairece yukarıda açıklanan nedenlerle bozulmuştur.

Hemen belirtelim ki, kural olarak BK.m.113 gereğince asıl borç ifa ile veya herhangi bir suretle sona erdiği takdirde kural olarak kefalet, rehin ve diğer feri haklar da (eklentiler) sona erer. Borcu sona erdiren nedenin niteliği önemli değildir. Sonu eriş kendiliğinden olmakta, kural olarak ek bir işleme ihtiyaç duyulmamaktadır. Faiz de anaparanın fer'idir (eklentisidir).

Yukarıda açıklanan kuralın bazı istisnaları vardır. Bunlar;

a) Alacaklının asıl borcun ödenmesini kabul ederken işlemiş faizleri talep etmek hakkını saklı tutulduğunun bildirilmiş olması,

b) Durumun özelliğinden faiz hakkının saklı tutulduğunun anlaşılmasıdır.

Somut olayda davacı kesilen yaşlılık aylığını almazdan önce açtığı davada faiz ödetilmesi isteminde bulunmuş ve bu şekilde açıkça faiz isteme hakkını saklı tutmuştur.

Bu olgular karşısında artık davacının faiz isteğinin saklı tutulduğunun kabulü, durumun gereklerine tamamen uygun olup, mahkemece işlemiş faiz isteminin kabulüne karar vermek gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu ilkeler Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 1/5/2002 gün ve 2002/9-371-343 sayılı ilamı, Hukuk Genel Kurulunun 20/12/1989 gün ve 1989/5-616-676 sayılı ilamlarında aynen benimsenmiştir. Bu nedenlerle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında ve yukarıda gösterilen nedenlerden dolayı HUMK. nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINA 20.12.2002 gününde, oybirliği ile karar verildi.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ
T. 07.03.2006 E. 2006/1640 K. 2006/4548

ZAMANAŞIMININ DOLMASINA KADAR
FAİZ İSTENEBİLECEĞİ

ÖZET : Faiz alacağından açıkça feragat edilmediği sürece bu alacak hukuki varlığını koruyacağından alacaklı, fazlaya ilişkin hakkını saklı tutmasa bile zamanaşımı süresinin dolmasına kadar ilamda yazılı faiz alacağını her zaman isteyebilir.

KARAR: İcra takibinin dayanağı olan ilamda kıdem tazminatının 10.10.2001 tarihinde, ihbar tazminatından 2.000.000.000 TL'nin 29.11.2001, 324.543.861 TL sinin 17.9.2004 tarihinden diğer alacaklardan tümünün 29.11.2001 tarihinden itibaren işleyecek faizleri ile birlikte borçludan tahsiline karar verilmiştir. BK.nun 113/2. maddesi uyarınca (halin icabından anlaşılan durum gereği (bu alaktan açıkça feragat edilmediği sürece hukuki varlığını koruyacağından alacaklı, fazlaya ilişkin hakkın saklı tutmasa bile zamanaşımı süresinin dolmasına kadar ilamda yazılı faiz alacağını her zaman isteyebilir. Somut olayda alacaklı daha önce başlattığı takip nedeniyle istememiş bulunduğu ve bilirkişice belirlenen fazla faiz alacağına istinaden ayrı bir takip yapmasında yasaya uymayan herhangi bir usulsüzlük yoktur. O halde mahkemece şikayetin reddi yerine kabulüne karar verilmesi isabetsizdir.

SONUÇ : Alacaklı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK. 366 ve HUMK.nun 428. maddeleri uyarınca BOZULMASINA 07.03.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 12. HUKUK DAİRESİ
T. 21.03.2005 E. 2005/2448 K. 2005/5804

FAİZ ALACAĞINDA ZAMANAŞIMI

ÖZET : Kural olarak faiz alacağına mahkeme ilamından hükmedildiğinden Borçlar Kanununun 113/2. madde uyarınca; "halin icabından anlaşılan durum gereği" bu alacaktan açıkça feragat edilmediği sürece hukuki varlığını koruyacağından alacaklı fazlaya **ilişkin hakkını saklı tutmasa bile zamanaşımı süresinin dolmasına kadar ilamda yazılı eksik kalan faiz alacağını her zaman talep edebilir.** Ancak, takip taleplerinde miktar ve oran belirtilmek suretiyle faiz istenilmesi durumunda alacaklı bu takipte belirlenen oran ve miktarda kendisini bağladığından yukarıda açıklanan hakkını yapacağı ikinci bir takipte kullanabilir.

KARAR: Kural olarak faiz alacağına mahkeme ilamından hükmedildiğinden Borçlar Kanununun 113/2. madde uyarınca; "halin icabından anlaşılan durum gereği" bu alacaktan açıkça feragat edilmediği sürece hukuki varlığını koruyacağından alacaklı fazlaya ilişkin hakkını saklı tutmasa bile zamanaşımı süresinin dolmasına kadar ilamda yazılı eksik kalan faiz alacağını her zaman talep edebilir. Ancak, takip taleplerinde miktar ve oran belirtilmek suretiyle faiz istenilmesi durumunda alacaklı bu takipte belirlenen oran ve miktarda kendisini bağladığından yukarıda açıklanan hakkını yapacağı ikinci bir takipte kullanabilir. Nitekim, somut olayda da gözlendiği gibi alacaklı işlemiş faiz isteminde oran ve miktar belirterek kendisini bağladığından işlemiş faiz açısından yapacağı ikinci bir takipte, işleyecek faiz yönünden ise aynı takip dosyası üzerinden Anayasa 46/son maddesi koşullarında faiz talebinde bulunabilir. Esasen borçlu, kamu kuruluşunun mahkeme ilamı doğrultusunda faiz alacağını hesaplayıp en doğru biçimde ödemesi objektif iyiniyet kurallarının ve Anayasa'nın 129/1.maddesi gereğidir. 17.10.2001 tarihinde yürürlüğe giren 4709 Sayılı Yasa ile değişik Anayasa'nın 46/son maddesi gereğince, dayanak ilamın kesinleşme tarihinden itibaren, kamulaştırma bedelleri için kamu alacaklarına öngörülen en yüksek faiz oranı talep edilebilir. İlamın kesinleşme tarihinden öncesine ait faiz isteminin ise 3095 Sayılı Yasa hükümleri çerçevesinde hesaplanmalıdır.

Öte yandan İİK.nun 60.maddesi gereğince ödeme emri gereğince ödeme emri takip taleplerine uygun olarak düzenlenmelidir. Bu nedenle İcra Dosyasında 1. ve 2. icra emirlerinin iptali sonucunda alacaklının takip talebine aykırı olarak düzenlediği itiraza konu son icra emirleri hukuki sonuç doğurmaz.

Mahkemece yapılması gereken iş; yukarıda açıklanan kurallar gereğince, 20.08.2004 tarihli icra emrinin, takip taleplerine uygun olarak düzeltilmesine karar verildikten sonra, açıklanan kurallar doğrultusunda bu takipte istenebilecek işlemiş ve işleyecek faizlerin düzeltilmesinden sonra oluşacak sonuca göre bir karar verilmesinden ibarettir.

SONUÇ : Alacaklı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK.366. ve HUMK.428. maddeleri uyarınca (BOZULMASINA), 21.03.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
T. 15.11.1961 E. 1961/36 K. 1961/38

FAİZ İSTEĞİNDE ZAMANAŞIMI

ÖZET : Tazminat faizi, esas tazminat alacağının tabi olduğu zamanaşımına tabi olur. Bunun asıl alacak davasından ayrı, başlı başına bir dava ile istenmesini engelleyen bir kanun hükmü yoktur. Faiz istenebilmesi için asıl borç ödenmemiş olmalıdır.

Tazminat faizi, esas tazminat alacağının tabi olduğu zamanaşımına tabi olur.

Faiz alacağı, zaman geçtikçe doğan bir alacak olduğundan, belli bir tarihte doğan bu alacağın, dava tarihinden geriye doğru, asıl alacağın tabi olduğu zamanaşımı süresine göre hesaplanması gerekir.

KARAR: 1 - Davacı, davalıya karşı açılan ve görülmekte olan tazminat davasında faiz istenmemiş olduğunu ileri sürerek 11.9.1953 tarihinden başlanılacak % 5 faiz tutarının, davadan sonra işleyecek faizlerle birlikte davalıdan alınmasına karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, tazminat davasında faiz istenmediği gibi, bu hakkın saklı tutulmadığını, davanın böylece genişletilemeyeceğini ve zamanaşımı süresinin geçtiğini bildirerek davayı reddetmiş ve hükmün özel dairece bozulması üzerine Borçlar K. nun 113. maddesine dayanarak eski hükümde ısrara karar verilmiştir.

2 - Faiz, her ne kadar, fer'i nitelikte bir alacak ise de, bunun asıl alacak davasından ayrı, başlı başına bir dava ile istenmesini engelleyen bir kanun hükmü yoktur. Bu bakımdan önceden açılmış olan tazminat davasında faiz isteme hakkının saklı tutulduğunun bildirilmemiş olması da faizin ayrı bir dava ile istenmesine mani değildir. Hak mevcut olunca, onun dava edilmesi de kabul olunmak gerekir.

3 - Borçlar K.nun 113. maddesinin ikinci fıkrasında kabul edilen esas asıl borcun ödenmiş olmasıyla ilgilidir. Bu madde, asıl borcun ödenmesi sırasında işlemiş faizleri istemek hakkı saklı tutulmamışsa, artık faizin istenemeyeceğini belirtmektedir. Olayda ise faiz davasının açıldığı tarihte asıl borç ödenmemiş olduğundan mahkemenin, Borçlar K.nun 113. maddesine dayanarak davayı reddetmiş olması kanuna aykırıdır.

4 - Bir davanın açılmasından sonra, davacı o davadaki iddiasıyla bağlı olduğundan diğer tarafın rızası olmadıkça, iddiasını o dava içinde genişletemez. Ancak Hukuk Yargılamaları Usulü Kanununun 185. maddesinde yer alan bu hüküm, asıl davadan ayrı olarak açılan davadaki istekler için uygulanamaz. Alacağın bir bölümünün dava edilmesinden sonra geri kalan bölümünün ayrı bir dava ile istenmesi nasıl mümkün ise ve bu durumda iddianın genişletilmesi söz konusu edilemezse, asıl alacak için dava açılmasından sonra o alacağa ilişkin faizin ayrı bir dava ile istenmesi de iddianın genişletilmesi olarak kabul edilemez. Mahkemenin bu görüşe uymayan gerekçesi de usule aykırıdır.

5 - Tazminat konusunda hüküm altına alınacak faiz, tazminat faizidir, yani borçlunun temerrüdü ile ilgili olmayan, tazminatı, miktar bakımından, tamamlamayı hedef tutan bir faizdir. Zararın tamamıyla karşılanmış olması için tazminatın, zararın meydana geldiği anda, zarara uğrayan kimseye ödenmiş olması gerekir. Tazminat geç ödenirse zarar tam olarak kapatılmış olmaz. Bu konudaki faiz, tazminatın geç ödenmesi yüzünden meydana gelmiş bir ek zararın karşılığıdır. Tazminat faizini temerrüt faizinden ayıran önemli bir yön de ihtardan veya davadan önce zararı yapan mutemerrit duruma girmediği halde tazminat faizinin, tazminatın ödenmesi lazımgeldiği yani zararın doğduğu günden başlanılarak ödenmesinin gerekmesinde belirtmektedir.

6-Yukarda belirtilen niteliği bakımından tazminat faizi, esas tazminat alacağının tabi olduğu zamanaşımına tabi olur. Olayda esas alacak taşıma taahhüdünün yerine getirilmemesinden doğan bir tazminat alacağıdır ve Türk Ticaret K.nun 767. maddesi uyarınca bir yıllık zamanaşımına tabidir. Faiz alacağı, zaman geçtikçe doğan bir alacak

olduğundan, belli bir tarihte doğan bu alacağın aradan bir yıl geçmesiyle zamanaşımına uğraması gerekir.

7-Tazminat alacağı hakkında açılan dava, onun faizi hakkındaki zamanaşımını kesmeyeceği gibi, tazminat alacağına ilişkin zamanaşımının kesinleşmiş olması, tazminat faizi hakkındaki zamanaşımının da kesilmesini gerektirmez. Çünkü zamanaşımının kesilmesine ilişkin kanun hükümleri arasında böyle bir esasa yer verilmemiştir. Borçlar Kanunu, zamanaşımının kesilmesi sebeplerini 133.maddesinde saymış olduğundan, kıyas yoluyla bunlardan başka bir sebeple de zamanaşımının dava edilmesi halinde zamanaşımı, alacağın ancak ve ancak dayanılmış olmasına bağlıdır. Bu bakımdan Mahkemenin bu dava dosyasını edilen bölümü hakkında kesilmiş olur ve fakat dava dışı kalan bölümü için işler. Mahkemenin bütün bu yönleri gözönünde tutmayarak, faiz isteğine ilişkin davanın açıldığı günden önceki bir yıllık faiz için de zamanaşımının varlığını kabul etmiş olması kanuna aykırıdır.

8-Davada, davadan sonra faizlerin de hüküm altına alınması istenmişse de, davacı ancak dava tarihinde var olan alacağının hüküm altına alınmasını isteyebilir. Dava tarihinden sonra doğacak hakların hüküm altına alınması istenemez; o haklar, ancak ileride açılacak yeni bir davaya konu olabilir. Mahkemenin davayı sabit görmesi halinde bu durumu gözönünde tutması usul hükümleri gereklerindedir.

9-Davacının faize hak kazanması, esas tazminat davasının kazanılmış olmasına bağlıdır. Bu bakımdan mahkemenin bu dava dosyasını tazminat davası dosyası ile birleştirmesi usul hükümlerine uygun düşer.

SONUÇ : Israr kararının yukarıda belirtilen sebeplerle Hukuk Yargılamaları Usulü K.nun 429. maddesi gereğince BOZULMASINA oybirliğiyle karar verildi.

YARGITAY 3. HUKUK DAİRESİ
T. 15.12.2005 E. 2005/11688 K. 2005/13881

FAİZDE ZAMANAŞIMI

ÖZET : Haksız eylemlerde zararın, doğduğu günden başlayarak giderilmesi zorunlu ise de, davalı zamanaşımı def'inde bulunmuşsa, ecrimisile ilişkin faizin dava tarihinden geriye doğru beş yıllık hesaplanması gerekir.

KARAR: Davacı 20.5.1983 tarihinde hazineden satın alarak malik olduğu gayrimenkulde davalının işgali nedeniyle elatmanın önlenmesine karar verildiğini, bu kesinleşmiş ilama dayanarak açtığı dava ile 5.425.634.000 lira haksız kullanım tazminatı ödemesi yolunda karar verildiğini fazlaya ilişkin hakları saklı tutulmuş ise de **faiz talebinin unutulmuş** olduğundan bahisle 5.425.634.000 lira haksız işgal tazminatının **haksız eylem tarihinden itibaren** işlemiş olan 25.000.000.000 lira faiz alacağının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Mahkemece;ecrimisil 5 yıllık hak düşürücü süreye tabi ise de yerleşmiş uygulamalara göre haksız eylemden doğan temerrüt tarihleri 10 yıllık zamanaşımına tabi olduğundan mahkemece hüküm altına alınan ecrimisilin başlangıcı 11.4.1995 olup dava tarihi (6.8.2005) itibariyle zamanaşımı süresi dolmadığından 11.4.1995 tarihinden itibaren işlemiş faiz alacağı 16.065.581.869 liranın tahsiline karar verilmiş olup, hükmü davalı taraf temyiz etmektedir.

BK.mad.131, "Asıl alacak hakkında müruruzaman vaki olunca faiz vesair alacaklar hakkında da müruru zaman vaki olmuş olur" şeklindedir. Asıl davada faiz hakkının saklı tutulması bu kuralı değiştirmez.

İşgal tazminatı isteği **haksız eylemin** özel bir türüdür. Nasıl ki haksız eylemlerde zararın doğduğu günden başlayarak giderilmesi zorunlu bir durum ise işgal zararı da bu nitelikte bir zarardır. Ancak, **davalı taraf süresinde zamanaşımı def'inde bulunduğu takdirde dava tarihinden geriye doğru beş yıllık ecrimisile hükmedilir.** Nitekim Kartal 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 2000/235 E.-2002/311 K. sayılı ilamında hüküm altına alınan ecrimisil davasında davalı süresi içerisinde zamanaşımı def'inde bulunduğundan 11.4.2000 tarihinden geriye doğru 5 yıllık ecrimisile hükmedilmiştir.

BK 113.maddesi hükmü kapsamında olayı incelediğimizde asıl alacak 5 yıllık zamaşımına tabi olduğu bu süre için ecrimisile hükmedildiğine göre faiz hakkında da 5 yıllık süre gözetilmelidir. Mahkemece bu husus gözardı edilerek 10 yıllık süre dikkate alınarak karar verilmiş olması doğru görülmemiştir.

Bundan ayrı olarak HUMK 74.maddesi gereğince hakim taleple bağlı olup istekten fazlası için araştırma yapmak durumunda değildir. Davacı dava dilekçesinde faiz talep etmediği halde dava tarihinden itibaren faize hükmedilmiş olması doğru değildir.

Ayrıca, ecrimisil davalarında faize, her yıl veya dönemin tahakkuk tarihlerinden başlayarak kademeli biçimde hükmedilmesi gerekirken bu ilke gözetilmeksizin, ecrimisil istemine başlangıç gösterilen 11.4.1995 tarihinden ve dönem başlangıcından itibaren faiz yürütülmesi yersiz ve mesnetsizdir.

SONUÇ : Bu itibarla yukarıda açıklanan esaslar gözönünde tutulmaksızın yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz, temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde olduğundan kabulü ile hükmün HUMK.nun 428. maddesi gereğince **BOZULMASINA** 15.12.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

www.TazminatHukuku.com